

7.11.2024

VN/18068/2023
VN/18068/2023-OM-30

Tillsättande av en arbetsgrupp som bereder en översyn av bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättning och av dess uppföljningsgrupp

Tillsättande

Justitieministeriet har i dag beslutat tillsätta en arbetsgrupp för att bedöma ändringsbehoven i fråga om högsta förvaltningsdomstolens, förvaltningsdomstolarnas (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) och försäkringsdomstolens sammansättning.

Justitieministeriet tillsätter samtidigt en uppföljningsgrupp som ska följa och utvärdera arbetsgruppens arbete.

Mandatperiod

15.11.2024–19.6.2025

Bakgrund och utgångsläge

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo utgörs kärnan i rättsstaten av medborgarnas förtroende för ett rättvist samhälle och rättssystem. Den finländska rättsstaten och demokratin stärks. Målet är att göra processerna snabbare och smidigare samtidigt som rättssäkerheten och de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. Metoden är bland annat att bedöma olika sammansättningsändamålsenlighet. I enlighet med regeringsprogrammet skapas förutsättningar för en snabb behandling av besvärshandlingar som gäller internationellt skydd.

Vid justitieministeriet bereddades våren 2023 som tjänsteuppdrag en bedömningspromemoria om behovet av vissa ändringar i bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättning (Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2023:26: Bedömningspromemoria om behovet av vissa ändringar i bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättning <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-591-3>). I bedömningspromemorian ansågs det att mindre sammansättningar stöder den utveckling

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Justitieministeriet

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PB 25
00023 StatsrådetSjötullsgatan 10
Helsingfors0295 16001
+358 295 1600109 1606 7730
+358 9 1606 7730kirjaamo.om@gov.fi
oikeusministerio.fi

av bestämmelserna som hittills skett och kan öka kostnadseffektiviteten och försnabba behandlingen av ärenden vid förvaltningsdomstolarna. I remissvaren om bedömningspromemorian understöddes utvecklandet av bestämmelserna om sammansättningen med rättvisa rättegångar och garanterande av rättsskyddet som utgångspunkt (Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2024:27: Bedömningspromemoria om behovet av vissa ändringar i bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättning: Sammandrag av utlåtandena, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-049-9>).

Före det, den 19 maj 2021, gjorde högsta förvaltningsdomstolen en framställning till statsrådet om ändring av vissa bestämmelser som gäller förvaltningsdomstolarnas sammansättningar. Högsta förvaltningsdomstolen tillsatte den 19 november 2020 en intern arbetsgrupp vid förvaltningsdomstolarna för att bereda en framställning om vidtagande av lagstiftningsåtgärder i enlighet med 99 § 2 mom. i grundlagen. Arbetsgruppens uppdrag grundade sig på ett initiativ av förvaltningsdomstolarnas överdomare. De lyfte fram behovet av att se över bestämmelserna om sammansättningen i lagen om förvaltningsdomstolarna och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen. Motsvarande behov hade identifierats vid högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolens framställning innehåller förslag till både utvidgade och snävare sammansättningar vid högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsdomstolarna och försäkringsdomstolen.

Justitieministeriet tillsatte den 1 februari 2023 arbetsgruppen Rättsstatens garantier och utvecklandet av rättsväsendet (nedan arbetsgruppen för rättsväsendet) för att främja en starkt oberoende rättskipning, tillgodose ett högklassigt rättsskydd som en grundläggande rättskipningsuppgift samt för att främja användarorientering, dvs. rättskipningen som tjänst. Arbetsgruppens mandattid fortsätter till den 31 december 2027. Arbetsgruppen för rättsväsendet har bland annat som uppgift att bedöma hur den processuella lagstiftningen och annan lagstiftning som gäller rättsväsendets verksamhet fungerar samt lägga fram förslag till lagstiftningsprojekt som ska göra rättsväsendets verksamhet smidigare och främja möjligheterna att utöva rättigheter. Behovet av en reform av bestämmelserna om sammansättningen i förvaltningsrättsliga frågor har tagits upp i gruppens arbete.

Tillsättandet av en arbetsgrupp för att granska behovet att se över bestämmelserna om sammansättningen vid högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) och försäkringsdomstolen främjar de ovannämnda målen i regeringsprogrammet. Säkerställandet av att rättsskyddet är tillgängligt och rättidigt, tryggandet av en förvaltningsprocess utan dröjsmål och främjandet av effektiviteten förutsätter en bedömning om behovet av översyn av bestämmelserna om förvaltningsdomstolarnas sammansättning.

Målsättningar

Bestämmelserna om högsta förvaltningsdomstolens, förvaltningsdomstolarnas (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) och försäkringsdomstolens sammansättning uppdateras för att göra deras rättskipningsverksamhet smidigare och rättegångsförfarandena snabbare. Regleringen ses över så att den på ett mer konsekvent och effektivt sätt främjar rättsskyddet och tillgodoseendet av rättsskyddet i rätt tid och utan dröjsmål vid nämnda förvaltningsdomstolar i alla situationer. Ett lämpligt tillgodoseende av rättsskyddet förutsätter att domstolarnas beslutssammansättningar är ändamålsenliga med tanke på det ärende som behandlas i varje enskilt fall.

Uppgifter

Arbetsgruppen har till uppgift att

1. granska om de gällande bestämmelserna om domföra sammansättningar vid högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) och försäkringsdomstolen är aktuella, konsekventa och fungerande,
2. bedöma vilka sammansättningar som är ändamålsenliga med tanke på tillgodoseendet av rättsskyddet och smidigare förvaltningsprocesser och snabbare rättegångsförfaranden vid behandlingen av rättskipningsärenden vid dessa domstolar,
3. bedöma i vilken lag det är mest ändamålsenligt att reglera om dessa domstolars domförhet, samt
4. lägga fram behövliga förslag för översyn av bestämmelserna om sammansättningen som gäller dessa domstolar.

Arbetsgruppen bereder förslag till ändringar i lagstiftningen i enlighet med sin uppgift. Arbetsgruppens betänkande utarbetas i form av en regeringsproposition.

Vid beredningen av lagstiftningsändringarna bör man beakta övrigt arbete som just nu pågår för att göra domstolsförfarandena smidigare.

Arbetsgruppen ska rapportera om hur beredningen framskrider till uppföljningsgruppen på det sätt som avtalas särskilt.

Uppföljningsgruppen har till uppgift att regelbundet följa, stödja och utvärdera arbetsgruppens arbete så att arbetsgruppen enligt egen prövning har möjlighet att beakta uppföljningsgruppens synpunkter.

Organisering

Arbetsgrupp

Ordförande

Janne Aer, justitieråd, högsta förvaltningsdomstolen

Medlemmar

Tuula Kivari, överdomare, försäkringsdomstolen
 Anu Koivuluoma, överdomare, Östra Finlands förvaltningsdomstol
 Antti Jukarainen, förvaltningsrättsdomare, Åbo förvaltningsdomstol
 Elina Halimaa, specialsakkunnig, Domstolsverket
 Petri Saukko, lagstiftningsråd, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Sekreterare

Elina Immonen, specialsakkunnig, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Jasmin Heiskanen, specialsakkunnig, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

I arbetsgruppens sammansättning har man beaktat att målgrupperna för lagstiftningsprojektet är tillräckligt representerade och att bestämmelserna i jämställdhetslagen fullföljs.

Uppföljningsgrupp*Ordförande*

Johanna Suurpää, avdelningschef, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Medlemmar

Johannes Koskeniemi, specialsakkunnig, justitieministeriet, avdelningen för privaträtt och rättsvård

Matti Rautakorpi, advokat, Finlands Advokatförbund

Iiris Laitinen, styrelsemedlem, Förvaltningsrättsdomarna rf

Permanent sakkunniga

Leena Halila, professor emerita, juris doktor

Elina Nyholm, referendarieråd, justitiekanslersämbetet

Sekreterare

Elina Immonen, specialsakkunnig, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Jasmin Heiskanen, specialsakkunnig, justitieministeriet, avdelningen för demokrati och offentlig rätt

Arbetsgruppens ordförande och medlemmar kan delta i uppföljningsgruppens möten.

I uppföljningsgruppens sammansättning har man beaktat att målgrupperna för lagstiftningsprojektet är tillräckligt representerade och att bestämmelserna i jämställdhetslagen fullföljs.

Arbetsgruppens sätt att arbeta

Arbetsgruppen utser en av sina medlemmar till vice ordförande för arbetsgruppen. Arbetsgruppen kan kalla in sakkunniga som den anser behöver höras.

Kostnader och finansiering

Arbetsgruppens och uppföljningsgruppens ordförande, medlemmar och sekreterare sköter sina uppgifter som tjänsteuppdrag, och för deltagandet betalas inte mötesarvode eller kostnadsersättningar. De deltagande parterna svarar för sina representanters eventuella resekostnader.

De sakkunnigas arvoden samt arbetsgruppens och uppföljningsgruppens övriga kostnader betalas från justitieministeriets moment 25.01.01.

ställföreträdare för kanslichefen, avdelningschef Antti Leinonen

enhetschef Timo Makkonen

Distribution Arbetsgruppens ordförande, medlemmar och sekreterare
Uppföljningsgruppens ordförande, medlemmar, permanenta sakkunniga och sekreterare

För känne- Justitiekanslersämbetet
dom Högsta förvaltningsdomstolen
Helsingfors förvaltningsdomstol
Norra Finlands förvaltningsdomstol
Tavastehus förvaltningsdomstol
Vasa förvaltningsdomstol
Åbo förvaltningsdomstol
Östra Finlands förvaltningsdomstol
Ålands förvaltningsdomstol
Försäkringsdomstolen
Domstolsverket
Finlands Advokatförbund
Förvaltningsrättsdomarna rf

VN/18068/2023-OM-30

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: